

W roku szkolnym 2016/2017 w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Pile został zrealizowany projekt „Czytam, bo lubię”. Celem projektu było wspomaganie szkół i placówek w zakresie realizacji kierunku polityki oświatowej państwa „Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży”. W ramach projektu przeprowadzono łącznie 62 różne formy, w tym zajęcia edukacyjne, lekcje tematyczne, spotkanie w ramach akcji Cała Polska Czyta Dzieciom, Narodowe Czytanie „Quo vadis”, wystawy, konkursy, gry, a także spotkanie z nauczycielami przedszkoli, w celu stworzenia kanonu lektur dla dzieci. Projektem objętych zostało 1243 uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym, a także 142 nauczycieli. Najliczniejszą grupą stali się uczniowie szkół podstawowych.

Projekt obejmował swym zasięgiem placówki oświatowe z Piły i powiatu. Gościliśmy w bibliotece przedszkolaków z Kaczor, Oleśnicy, a także uczniów z Dźwierszna Małego, Starej Łubianki, Oleśnicy, Skrzatusza czy Wyrzyska.

Punktem wyjścia podczas każdego zajęcia był zawsze tekst literacki, wydawnictwa albumowe, wydawnictwa informacyjne (słowniki, encyklopedie) czy czasopisma. Podążając z duchem czasu do zajęć wtapiane były także nowe technologie w różnej formie - ćwiczeń i zabaw na tablicy interaktywnej (np. puzzle, dopasowywanki, testy, milioner, wisielec, krzyżówka, kolorowanka), na komputerze (quiz Kahoot, krzyżówki, zadania do uzupełnienia), tablecie (aplikacja Animoto), czy smartfonie (kody QR, quiz Kahoot). Nowatorstwem były ozoboty, czyli niewielkie roboty, które poruszają się według trasy zaprogramowanej przez ucznia, przy wykorzystaniu odpowiedniej sekwencji kodów (w tym przypadku określonych kolorów).

We wrześniu 2016 r. rozpoczęliśmy nowy rok szkolny udziałem w akcji Narodowe Czytanie „Quo vadis” H. Sienkiewicza. We współpracy z Regionalnym Centrum Kultury zrealizowano spotkanie w parku miejskim. Mieszkańcy Piły mogli odwiedzić punkt biblioteczny, zapoznać się z wydawnictwami książkowymi związanymi z H. Sienkiewiczem, otrzymać cytaty z „Quo vadis” czy ciekawe anegdoty z życia pisarza. Pomyślano również o najmłodszych pilaninach, którzy w kąciку animacyjnym mogli oddać się twórczości plastycznej.

Zajęcia przeznaczone dla dzieci w wieku przedszkolnym zawierały elementy pedagogiki zabawy, takie jak: zabawy ruchowe, zabawy integrujące, zabawy paluszkowe, zabawy plastyczne itp. Podczas zajęć „Spotkanie z książką w bibliotece” dzieci miały możliwość poznać zakamarki Biblioteki Pedagogicznej, a także podyskutować na temat zasad panujących w bibliotece. Dzieci odpowiadały na zagadki związane z bohaterami znanych i lubianych przez nich książek. Na zajęciach nie mogło oczywiście zabraknąć ćwiczeń na tablicy interaktywnej, na które dzieci reagują niezwykle żywiołowo, a stanowią one pewnego rodzaju podsumowanie tematyki poruszanej na zajęciach.

Spotkania w ramach cyklu „Poznaję swoje emocje” opierały się na wykorzystaniu bajkoterapii i biblioterapii. Zajęcia te poruszały tematy bliskie każdemu przedszkolakowi, takie jak: tolerancja, szacunek, mądrość, przeciwdziałanie przemocy. Z uczniami starszymi przeprowadzono zajęcia poruszające trudne, a jednocześnie ważne i aktualne tematy: osvajania ze śmiercią, dręczenia i przemocy. Podczas spotkań dzieci uczestniczyły w zabawach integracyjnych, tańcach, zabawach dramowych, pogadankach, wyrażały swe

emocje w postaci prac plastycznych. Stosowano wielokrotnie następujące metody aktywizujące: burze mózgow, zabawy grupowe czy rozsypanki wyrazowe.

Projekt „Czytam, bo lubię” adresowany był również do dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym: podopiecznych Niepublicznego Przedszkola Terapeutycznego "Tęczowa Kraina", uczniów ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej oraz Szkoły Przystosobiacjąca do Pracy w Pile. Zajęcia te wymagały zastosowania specjalnej organizacji zajęć oraz metod pracy dostosowanych do potrzeb i umiejętności tego rodzaju odbiorcy. Zajęcia prowadzone były w atmosferze wzajemnego zrozumienia, akceptacji, stosowano pozytywne wzmocnienia, nauczyciel odwoływał się do konkretów, umożliwiał wielozmysłowe poznanie przedmiotów. Wykorzystywano metody aktywizujące, zabawy integrujące, a także nowoczesne technologie. Podczas zajęć „Wielkanocne zwyczaje” z uczniami Szkoły Przystosobiacjąca do Pracy wykorzystywano tablicę interaktywną, prezentację multimedialną, uczniowie poznali również technikę zdobienia pisanek tzw. batik. Zajęcia dla młodszego odbiorcy bazowały przede wszystkim na elementach zabawy, takich jak chusta animacyjna Klanzy, zabawa ruchowa wykorzystująca kolorowe paski bibuły, czy zabawa w łowienie wędką elementów na dywanie, która wspiera sprawność manualną. Podczas zajęć „Nigdy nie otwieram nieznajomym – poznajemy baśnie braci Grimm” dzieci wykonywały relaksujące ćwiczenia oddechowe, odgrywały również scenkę z utworu przy wykorzystaniu sylwet bohaterów. Wykorzystywano tablicę interaktywną, na której dzieci łączyły w pary obrazki czy oglądały krótki film.

Na zajęciach „Wyprawa na biegun – ekspedycja Roalda Amundsena” uczniowie klasy 4 szkoły podstawowej zapoznali się z historią zdobycia bieguna południowego. W celu uatrakcyjnienia lekcji zastosowano elementy programowania i stworzono kreatywne, nieszampowe ćwiczenia dla uczniów. Wykorzystano w tym celu ozoboty. Na specjalnie przygotowanej karcie pracy uczniowie programowali trasę robotów, których zadaniem było dotarcie na Antarktydę. Przy okazji uczniowie uczyli się spełniać określone warunki dla robota stosując kody.

Zajęcia „Czytanie to moja pasja” bazowały na powieści dla młodzieży M. Szczygielskiego „Teatr Niewidzialnych Dzieci”. Uczniowie klasy 5 szkoły podstawowej podczas zajęć mieli możliwość poznania fragmentu książki, pracowali w grupach, dyskutowali na temat przyjaźni, a także podawali własne propozycje zakończenia historii zawartej w utworze. Podsumowaniem spotkania był quiz Kahoot, który dał młodzieży możliwość wykazania się refleksem, a przede wszystkim dobrą pamięcią i uważnością podczas zajęć.

Projekt „Czytam, bo lubię” obejmował innowacyjne formy pracy z uczniami, takie jak gry planszowe, internetowe oraz grę miejską. Historyczna Gra Miejska „Piła według Jaśka” miała na celu zaprezentować uczniom historię miasta w warunkach innych niż mury szkoły czy biblioteki. Uczniowie w kilkusobowych grupach przemierzali przestrzeń miasta, by docierać do poszczególnych stacji, gdzie czekali na nich przewodnicy z zadaniami i wskazówkami dalszej trasy po mieście. W atmosferze zabawy i rywalizacji uczniowie zdobywali ciekawe wiadomości związane z ich rodzinnym miastem. Podczas gry wykorzystane zostały następujące metody: krzyżówka, zagadki matematyczne, kody QR, filmiki związane z Piłą, szyfry, zadania z planem miasta itp. Udział w zabawie wymagał od dzieci dużego zaangażowania, refleksu, uwagi oraz dobrej pamięci.

Zielone gry to projekt zajęć ekologicznych skierowanych do starszych uczniów. Celem zajęć było uświadomienie zjawiska ograniczonej ilości zasobów naturalnych ziemi, zmian klimatu oraz naszego wpływu na stan środowiska naturalnego. Przy pomocy gry planszowej „Ropa z Catanu” oraz gry internetowej „Gra z Klimatem” uczniowie mieli możliwość w formie zabawy przekonać się o skutkach zachłannej działalności człowieka, nastawionego na czerpanie zysków.

Nietypową formę miały zajęcia czytelnicze "Turistica extreme" prowadzone przez nauczyciela bibliotekarza, zapalonego rowerzystę-obieźwiata. Podczas spotkania to uczniowie, gimnazjaliści z Wyrzyska, odczytywali fragmenty książki "Turistica extreme: diabelskie podróże rowerem 2001-2011", która opisuje niezwykle wyprawy rowerowe samego bibliotekarza i jego towarzysza po krajach Europy i Azji: Skandynawii, Mongolii, Litwy, Rosji, Grecji i wielu innych. Zajęcia urozmaicone zostały pokazem zdjęć, a także pamiątkami i przedmiotami codziennego użytku przywiezionymi z najdalszych zakątków świata, np. monetami. Młodzież entuzjastycznie reaguje na spotkaniach z ludźmi pełnymi pasji, a ich opowieści z dalekich krajów i odmiennych kultur stają się żywą lekcją geografii.

Starsi uczniowie klas licealnych uczestniczyli w lekcji nt. „Historia książki”. Podczas spotkania młodzież miała okazję zapoznać się z budową książki antycznej, średniowiecznej i nowożytnej, utrwalić sobie takie pojęcia, jak: kodeks, inkunabuł, papirus, e-book. Podczas zajęć wykorzystano prezentację multimedialną, pomagającą wyjaśnić niektóre kwestie. Uczniowie mieli możliwość wspólnego stworzenia mapy myśli, która pomaga uporządkować nabyte podczas zajęć wiadomości.

Konkurs na scenariusz happeningu promującego czytelnictwo miał na celu przede wszystkim popularyzowanie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, pobudzenie ich kreatywności i wyobraźni oraz rozwijanie zainteresowań czytelniczych. Istotnym elementem konkursu było zachęcenie uczniów do pracy zespołowej. Pierwsza część konkursu polegała na wyłonieniu i nagrodzeniu 3 najlepszych scenariuszy, natomiast druga - na zorganizowaniu imprezy czytelniczej w przestrzeni miejskiej. Ostatecznie zdecydowano się na połączenie nagrodzonych scenariuszy i wspólne zrealizowanie happeningu. W rezultacie odbyła się wielka impreza czytelnicza, która była zwieńczeniem współpracy kilku pilskich szkół i biblioteki pedagogicznej. Podczas imprezy widoczny był znaczący udział uczniów, którzy przebrali się za swoich ulubionych bohaterów książek i publicznie recytowali fragmenty utworów. Część młodzieży rozdawała cytaty pochodzące ze znanych powieści. Imprezie towarzyszyły transparenty, plakaty oraz wystawy z pracami uczniów, promujące czytelnictwo.

Myślę, iż stale rosnące zainteresowanie nauczycieli zajęciami prowadzonymi przez pracowników PBP może świadczyć o tym, iż spotkania te realizują założone cele, by w sposób atrakcyjny i zarazem nowatorski rozwijać w młodych czytelnikach zamiłowanie do książek.